

Tsiviilõiguse kaasus „Suvine grill“

Mari ja Taavi on naabrid, kes elavad oma peredega õdusas äärelinnas. Neil mõlemal on eramaja ning nende kinnistute vahel pole aeda. Mari kinnistul kasvab kahekümneaastane õunapuu, mille ülemised oksad ulatuvad Taavi kinnistule. Mari on vaimustuses rohepöördest ning ta hakkas 2022. aasta varakevadel taimetoitlaseks, sest leidis, et see on hea nii keskkonnale kui ka tervisele. Taavi on teada-tuntud lihaarmastaja, kes otsib aeg-ajalt uusi maitseelamusi. Seni on nende suhted olnud rahuldavad ning nende vahel pole olnud tülisid.

Taavil oli veebruari alguses sünnipäev ja ta sai sõpradelt kingiks gaasigrilli. Kuna Taavi töökoormus suurenes peale koroonapiirangute leevenemist märgatavalt (Taavi töötab reisikonsultandina ja tema töö nõuab ka välislähetusi), siis polnud tal hulk aega võimalust kingiks saadud grilli katsetada.

Ühel kenal juunikuu pühapäeva hilispärastlõunal otsustas Taavi esmalt niita muru, et pärast seda asuda õues valmistama gaasigrillil veiseliha steike. Samal pühapäeval oli ka Mari koos oma perega kodus ning nägi aknast Taavi toimetamisi. Esiteks häiris Marit see, et Taavi niidab muru bensiinimuruniidukiga, sest Mari hinnangul on see keskkonnaaenulik tegevus. Mari on seisukohal, et kui üldse muru niita, siis tuleks seda teha aku- või mehaanilise muruniidukiga. Tema abikaasa niidab muru akuniidukiga ning mitte tihedamalt kui kaks korda kuus. Mari hinnangul ei tohiks pühapäeval muru niita, sest see päev on mõeldud eelkõige puhkamiseks. Osas riikides on pühapäeviti muru niitmine õigusaktidega keelatud, sest see häirib teisi inimesi.

Kui Taavil oli muru niidetud ja grill keset õue tassitud, meenus talle, et grilli kasutusjuhendis oli kirjas, et grillil on olemas ka spetsiaalne koht, kuhu saab paigutada puulaastusid, mis aitavad tekitada lihale mõnusa maitseüansi. Selleks sobivad ideaalselt lepa- või õunapuu laastud. Kuna lähedal ühtegi lepapuud ei kasvanud ja Taavil endal õunapuid pole, siis otsustas ta võtta mõned oksad Mari õunapuult ja teha nendest vajalikud laastud.

Seda kõike pealt näinud Mari ärritus silmnähtavalt. Lisaks valel ajal ja viisil muru niitmisele kasutab Taavi ju gaasigrilli, mis on ilmselgelt vale! Praegu on Euroopas gaasinappus ning seetõttu ei tohiks gaasi millelegi tühisele, nagu grillimine üldsegi raisata! Lisaks häiris Marit ka see, et Taavi julges võtta tema õunapuult oksa. See sai viimaseks piisaks Mari juba niigi täitunud karikas.

Kui Taavil oli liha juba peaaegu valmis, tuli talle meelde, et oli liha jaoks unustanud taldriku võtta, ja ta läks seda toast tooma. Taavi lahkumist märkas ka ägestunud Mari, kes otsustas soodsat momenti kasutada naabrile väärrika õppetunni andmiseks. Mari jooksis õue ja viskas grillile pool ämbrit vett, mille tulemusel muutusid steigid söömiskõlbmatuks, rikkudes ka grilli. Mari õnnetuseks jõudis Taavi just vee viskamise ajal õue tagasi ja nägi seda pealt. Taavi ärritus ja naabrite vahel puhkes verbaalne konflikt, kus Taavi kasutas Mari kohta muu hulgas sõna „vegan“. Kuna Mari ja Taavi kasutasid kõrgendatud hääletooni, siis kuulis nende sõnelust pealt ka Mari kolmeaastane poeg, kes hakkas valjusti nutma.

Taavi nõudis, et Mari hüvitaks talle grilli ja liha maksumuse. Mari ütles seepeale, et hoopis Taavi peab talle hüvitist maksma, sest viimane ärritas teda muru niitmisega, võttis tema õunapuult ilma loata oksa ning häiris teda suitsu ja lihaaroomiga. Lisaks leidis Mari, et Taavi on kahjustanud tema au ja head nime, sest kasutas tema kohta sõna „vegan“ ning seda

halvustavas tähenduses. Mari hinnangul tegi olukorra hullemaks fakt, et kõike seda nägi pealt Mari kolmeaastane poeg, mistõttu on tema kahjunõue Taavi omast kordades suurem.

Kuna Mari ei olnud nõus Taavile hüvitama ei grillitud liha ega grilli maksumust, siis otsustas Taavi oma õiguste kaitseks pöörduda maakohtusse. Kohtus nõuab Taavi Marilt, et viimane hüvitaks talle grilli ja grillitud liha maksumuse. Mari leiab seevastu, et ta ei pea Taavile midagi hüvitama, sest Taavi käitus keskkonnaaenulikult ja raiskas põhjendamatult gaasi, millega kahjustas Eesti energiajulgeolekut. Mari leiab, et grilli maksumust ei pea ta Taavile mitte mingil juhul hüvitama, sest Taavile pole kahju tekkinud, kuna ta ei maksnud grilli eest – see oli ju kingitus. Mari märgib, et liha, eriti veiseliha söömine selle suure ökoloogilise jalajälje tõttu (500 grammi veiseliha tootmiseks kulub 7000 liitrit vett) on äärmiselt keskkonnaaenulik ja tarbetu tegevus, mille tõttu pole Taavi saanud mingit kahju.

Mari leiab, et hoopis tal on Taavi vastu kahju hüvitamise nõue, sest Taavi kahjustas Mari omandit, võttes tema õunapuult oksa (olugugi et need ulatusid Taavi kinnistule), mille tulemusel tema õunapuu saagikus tulevikus kindlasti väheneb. Lisaks leiab Mari, et Taavi on kasutanud tema suhtes ebakorrektselt ja halvustavalt sõna „vegan“, mis on kahjustanud tema au ja head nime. Mari leiab, et ta ei ole vegan, sest ta sööb mune ja tarbib piimatooteid.

Kuna Marit ärritab see, et Taavi pöördus kohtusse, siis otsustab ta esitada vastuhagi, kus taotleb, et kohus keelaks Taavil edaspidi gaasigrilliga grillimise ning pühapäeviti bensiinimuruniidukiga muru niitmise. Taavi vaidleb sellele vastu ja leiab, et ta pole midagi valesti teinud. Taavi arvates võib ta oma kinnistul grillida ja muru niita kasvõi ööpäev läbi. Samuti leiab Taavi, et ta pole kuidagi kahjustanud Mari au ega head nime, sest Mari kohta kasutatud sõna on tavainimese mõistes korrektne.

Oled kohtunik ja Sinu ülesanne on Mari ja Taavi vaidlus lahendada. Millise otsuse peaks kohus tegema?

Kaasuse lahendamisel soovitame õigusaktidest tugineda peamiselt Eesti Vabariigi põhiseadusele.

Abistavad küsimused:

1. Milliseid Taavi põhiõigusi võis riivata Mari? Milliseid Mari põhiõigusi võis riivata Taavi?
2. Kas Taavi võib oma kinnistul piiranguteta grillida ja muru niita? Kas Mari saab nõuda Taavilt keskkonnasõbralikumat käitumist?
3. Kas Taavi rikkus õunapuult okste võtmisega Mari omandit?
4. Kas Taavi kahju hüvitamise nõue on põhjendatud?
5. Kas Mari etteheited Taavile on põhjendatud?
6. Kas Mari väited tema au ja hea nime teotamise kohta on põhjendatud? Kas Mari võimaliku nõude teeb suuremaks asjaolu, et konflikti nägi pealt tema kolmeaastane poeg?
7. Kas kohus saab Taavil keelata grillimise ja pühapäeviti muru niitmise?